

BRENDA OF BAREND?

(George is a man)

Eenakter

door

JOHN BLAIS

vertaling

Henk Capelle

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **BRENDA OF BAREND? - GEORGE IS A MAN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JOHN BLAIS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1997 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **3** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

ACHTERGROND

(delen uit de correspondentie van de schrijver met de vertaler)

“This play shows an aspect of a person’s sexual orientation. My motivation was to cause those in the audience to look at their partner and wonder what sex that person really is. I was thinking of men who had brought their date to the theatre. He could look at her and wonder whether she wasn’t really a ‘George’.”

“George is mentally a man even though he is a woman and Mike has fallen in love with this person. The play is actually a riddle. The fact that George and Mike are homosexuals means that sexuality is a mentality; so if a person who is actually a man – whether he is a man or a woman physically – falls in love with another man or woman, he is a homosexual.”

“The two characters George and Mike are afraid of using the word ‘homosexual’. That is why I don’t use it. I am reflecting their feelings and thoughts. Besides, the concept that sex is really a mentality and has nothing to do with a person’s physical make-up is somewhat staggering to them. I don’t use the word either because I believe that it is more effective to have the audience fill in the idea. In some cases things unsaid are said louder.”

PERSONEN:

BAREND – een jonge vrouw

VERTELLER – een man of vrouw

MIKE – een jonge man

BAREND (als kind) – een meisje, DE MOEDER, DE VADER, OOM TED, TANTE LAURA, DE GROOTOUDERS, KARIN (een schoolmeisje), BERT (een schooljongen), enkele schoolkinderen, een bediende in een winkel (enkele van deze personen kunnen door één speler uitgebeeld worden)

Met uitzondering van Barend (als jonge vrouw), de verteller en Mike, worden de personen op een scherm afgebeeld. Andere mogelijkheden zijn de handelingen van deze personen (inclusief Barend als kind) in mime uit te voeren op het linker gedeelte van het toneel, of gebruik te maken van dia-projectie.

Het is mogelijk dat de verteller de tekst bij zich heeft en daar – vooral in de passages waar de beelden op het scherm toegelicht worden – gebruik van maakt.

DECOR:

Het decor is eenvoudig: een park, een kamer, of naar believen van de regisseur/regisseuse. Links bevindt zich een scherm, waarachter de silhouet spelers optreden. Achter hen staat een felle lamp. Voor dit deel van het toneel zijn wel enkele rekvisieten nodig: een slaapkamer ameublement, een tafel, een verjaardagstaart, enkele schoolbanken enz.

De passages in [] geven de gesilhouetteerde/gemimede beelden weer. Daarbinnen geven de symbolen ☺ / ☺ aan dat het scherm geleidelijk oplicht of donker wordt. Indien niets vermeld, blijft het verlicht.

Eerst is er niemand op het toneel. Dan komt Barend van rechts achter op. Hij is als vrouw gekleed en draagt blauwe jeans en een bloes zonder mouwen, zodat zijn borstkas goed zichtbaar is; al zijn vormen zijn duidelijk vrouwelijk. Barend zit duidelijk in de problemen. Hij zwaait wat met zijn armen, staart naar boven, loopt in een kringetje rond, gaat dan zitten en laat zijn hoofd hangen. Hij schudt zijn hoofd en geeft daarmee aan dat hij het niet meer ziet zitten. Van een andere kant komt de verteller op. Barend ziet hem/haar niet en dat blijft in het hele stuk zo. De verteller kijkt bezorgd naar Barend en schudt droefgeestig met zijn hoofd. Hij kijkt naar het publiek, haalt zijn schouders op en kijkt weer naar Barend.

Verteller: *(tegen het publiek)* Die arme Barend. Die zit in de puree. Misschien kunt u dat wel zien.... Nou het is nogal duidelijk, nietwaar? Het is ook een heel pijnlijke situatie; weet u: Barend is een jongen met een meisjeslichaam, zoals u kunt zien. Ik zal u *zijn* verhaal, zoals *hij* het ziet vertellen. *(hij neemt Barend goed op; kijkt dan hulpbehoevend naar boven)* Hoe dit te verklaren? *(haalt zijn schouders op)* Ja hoe? Ik weet het niet. Genen, DNA, chromosomen: of het nou het één is of het ander, hoe de Iksen (x-en) en Nullen (0-en) precies uitvallen. De wil van God, de grillen van het lot, of domweg pech dat hij toen hij opgroeide steeds meer op een meisje ging lijken. Of

Barend: Ik vind 't vreselijk te moeten liegen. Ja, ja, vreselijk, afgrijselijk. En nou. Waarom ik? Waarom ik nou? En waarom moest ik, moest *ik* nou verliefd worden? *(hij staat op, zwaait met zijn armen in het rond, gaat weer zitten en laat zijn hoofd hangen)*

Verteller: *(kijkt naar Barend en richt zich weer tot de zaal)* Of, kreeg hij deze vormen omdat.... omdat Kijkt u nu eens hiernaar. Hier zien we hem als jongetje van vijf. Het is zijn verjaardag. Hij pakt een cadeautje uit.

[☺ Barend als vijfjarige draagt een paardenstaart met een grote strik. Hij heeft een jurkje aan. Zijn ouders kijken toe als hij een grote doos uitpakt. Hij scheurt de verpakking eraf en graait naar binnen. Hij trekt er een pop uit, steekt die omhoog en smijt haar weg. Weer graait hij in de doos en trekt al het papier eruit; daarna steekt hij beide handen omhoog om daarmee aan te geven dat hij niet weet waar het cadeau is. Zijn moeder raapt de pop van de grond en houdt die voor zijn gezicht, maar hij loopt eraan voorbij en grijpt weer in de doos. ☺ / ☺ We zien nu een vrouw met een poppenwagentje.]

Of het nu een verjaardag of sinterklaas was – het was altijd hetzelfde.

Hier zien we zijn tante Laura, die een poppenwagentje voor hem gekocht heeft. “Vind je dat niet schattig? Je kunt je pop erin leggen en er dan mee gaan lopen op het trottoir, net als een echt moedertje.” Met sinterklaas dat jaar waren het een strijkplank, bordjes met bestek, een fornuisje met plastic koekjes. “Net zoals mammi die maakt.”

[☺ / ☺ Een oudere dame geeft Barend een pop.]

Poppen. Soms kreeg hij er een als hij helemaal niet jarig was. Grootmoeder móest er een voor hem kopen. Die kon plassen; maar er werden reserve luiers bijgeleverd.

[We zien zijn ouders en grootouders die hem allerlei cadeaus geven.]

En dan waren er de gebruikelijke strikken en spelden voor zijn haar. Hij kreeg piama's, zacht roze of hemels blauw, met bolle pijpen en stomme jurken met veel kant dat hem kietelde als hij ze droeg. En zijn moeder maar zeggen: “Doe die's aan liefje, zodat ze je daarin kunnen zien.”

[Barend toont zich in een rokje dat uitstaat als een paraplu. Zijn moeder en de anderen klappen. Hij omarmt en kust ze.]

Ze noemde hem Brenda. En bij zulke gebeurtenissen was het kussen geblazen. “Vinden jullie niet dat Brenda er snoezig uitziet? Geef mamma eens een kusje, en pappa, en opa en oma, en tante Laura.” Kusjes en omhelzingen en knuffels. Welke jongen wil dat gekus nou? Maar grappig genoeg vond hij het prettig om oom Ted een kus te geven. Dat gaf hem een prettig gevoel en hij kuste en omhelsde oom Ted naar hartelust.

[☺ / ☺ Barend krijgt cadeautjes van een man in uniform.]

Oom Ted kwam met verlof thuis. Zijn moeder en tante Laura waren opgetogen; ze hadden het er steeds maar over gehad. Barend was in alle staten dat hij een echte militair zou zien. Dat was net zo tof als een cowboy. En hij was niet teleurgesteld: hij had nog nooit zo'n knappe man gezien. Oom Ted had voor iedereen cadeautjes bij zich, voor mamma, pappa, tante Laura en voor hem.

[Barend doet zijn pakje open en er komen uit: een cowboyhoed en een riem met holster waarin een revolver zit. Barend is er vreselijk blij mee

en danst van vreugde. Hij zet de hoed op, doet de riem om, trekt de revolver eruit en schiet er mee in de lucht. Hij omarmt oom Ted en loopt al schietend de kamer uit. 😊]

Barends moeder was ontzet. “Hoe kan je nou zoiets vergeten, Ted? Zegt de naam Brenda jou dan niks?” Oom Ted haalde zijn schouders op. Och, wist hij veel. Hij volgde gewoon zijn ingevingen.

Voor Barend, die dolgraag naar cowboyfilms op TV keek, was dit het beste cadeau dat hij ooit had gekregen. Hij ging naar bed met de cowboyhoed op en de revolver in zijn hand. De volgende dag zei oom Ted: “Je wou toch dat ik je liet zien hoe je een lasso moet maken?” Ze gebruikten de waslijn. Barends moeder was pijnlijk. “Je bent nog erger dan een kind, Ted.” Dus gingen oom en hij maar naar een doe-het-zelf winkel om een nieuwe waslijn te kopen.

[😊 Oom Ted geeft Barend de hamer en doos met spijkers die hij net gekocht heeft. Hij betaalt de bediende terwijl Barend met zijn buit al de winkel uitsprint.]

In dezelfde winkel kocht oom een hamer en spijkerdoosje voor Barend. Wat was hij gek op zijn oom! Oom speelde dat hij een paard was en steigerde als Barend erop wilde klimmen. Wat moesten ze lachen. Wat een lol hadden ze samen.

[😊 / 😊 Oom Ted is het paard en kruipt op handen en voeten door een vertrek, met Barend er bovenop. 😊]

Barend wist waarom hij niet van poppen, poppenwagens en meisjesspeelgoed hield. Hij wist nu dat hij een echte jongen was. Hij knoopte vriendschap aan met andere jongens. Ze speelden samen in de zandbak, legden wegen daarin aan en duwden auto's en vrachtwagens daarop voort. Ze speelden krijgertje, waren cowboys met *zijn* hoed en revolver, klommen in bomen, en bouwden hutten met *zijn* hamer en spijkers en een zaag die een van zijn vriendjes uit diens vaders schuur meegenomen had.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto